

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.015.03.2017
P/17/017

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

Numer i tytuł kontroli	P/17/017 – Nadzór nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Witold Wilk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/179/2017 z dnia 22 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2)
Jednostka kontrolowana	Towarzystwo Finansowe „Silesia” Sp. z o.o. w Katowicach ¹ , ul. Ligocka 103, 40 – 568 Katowice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Dyktus, Prezes Zarządu Spółki (dowód: akta kontroli str. 3 – 11)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014-2017 (I półrocze), członkowie Rady Nadzorczej³ i Zarządu monitorowali wyniki działalności Spółki. Spółka posiadała korzystną sytuację finansowo-majątkową. Zarząd realizował przyjętą w 2016 r. Strategię działalności Spółki na lata 2016-2020. Wysokość przyznanych wynagrodzeń członkom organów Spółki nie przekraczała limitów określonych w przepisach ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴ oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁵. Członkowie Zarządu przestrzegali przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁶. Rada Nadzorcza przeprowadziła postępowania kwalifikacyjne na stanowiska członków Zarządu zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w niektórych spółkach handlowych⁷, a określone przez RN kryteria doboru kandydatów były przestrzegane.

¹ Zwana dalej „Spółką”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Zwanej dalej także „RN”.

⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 1222, zwanej dalej „ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi”.

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 1202 ze zm., zwanej dalej „ustawą o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami”.

⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 1393, zwanej dalej „ustawą o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej”.

⁷ Dz. U. Nr 55, poz. 476 ze zm., zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie postępowania kwalifikacyjnego”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Spółka została zawiązana 5 kwietnia 2000 r. i wpisana 16 maja 2000 r. do Rejestru Handlowego, a 6 marca 2001 r. do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 2710. Podstawową działalnością Spółki był udział w projektach restrukturyzacyjnych spółek prawa handlowego, realizowany głównie poprzez bezpośrednie zaangażowanie kapitałowe Spółki oraz udzielanie finansowania dłużnego w postaci pożyczek lub obligacji.

Na dzień 30 czerwca 2017 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 1 697 693,0 tys. zł i dzielił się na 3 394 978 udziałów, których właścicielem był Skarb Państwa, a uprawnienia wynikające z praw majątkowych wykonywał Minister Energii.

(dowód: akta kontroli str. 3 – 11, 121)

1. Powoływanie i odwoływanie osób reprezentujących Skarb Państwa w Spółce oraz ich działalność

1.1. Spełnianie przez reprezentantów Skarbu Państwa wymagań formalnych i merytorycznych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z umową Spółki kadencja RN i Zarządu trwała trzy lata⁸. W okresie objętym kontrolą Zarząd Spółki składał się z dwóch członków (Prezesa, Wiceprezesa) i zmienił się kilkakrotnie. I tak, pierwsza zmiana nastąpiła 7 stycznia 2014 r. RN, w wyniku wszczętego w listopadzie 2013 r. postępowania kwalifikacyjnego, powołała w skład Zarządu czwartej kadencji Adama Siwka na stanowisko Prezesa Zarządu⁹. Następnie, 1 lipca 2014 r. RN, w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego, powołała w skład Zarządu piątej kadencji Adama Siwka na stanowisko Prezesa Zarządu i Agnieszkę Skarboń na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W związku z rezygnacją z funkcji Prezesa Zarządu, złożoną 8 października 2015 r., RN delegowała 20 października 2015 r. Aleksandrę Obońską - członka Rady do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu na okres trzech miesięcy i powierzyła obowiązki Prezesa Zarządu dotychczasowemu Wiceprezesowi Zarządu. W dniu 23 listopada 2015 r. Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu oraz członek RN delegowany do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu złożyli rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu p.o. Prezesa Zarządu i członka RN. W tym samym dniu RN delegowała dwóch członków do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu: Marka Wadowskiego powierzając mu obowiązki Prezesa Zarządu i Monikę Domańską powierzając jej obowiązki Wiceprezesa Zarządu, na okres trzech miesięcy. Rada Nadzorcza powołała, w wyniku przeprowadzonego w styczniu 2016 r. postępowania kwalifikacyjnego, w skład Zarządu nowej kadencji Jadwigę Dyktus na stanowisko Prezesa Zarządu i Monikę Domańską na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W dniu 29 stycznia 2016 r. rezygnację z funkcji członka RN i czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu złożył Marek Wadowski. Rezygnację z funkcji członka RN w dniu 29 stycznia 2016 r. złożyła również Monika Domańska w związku z objęciem stanowiska Wiceprezesa Zarządu.

⁸ Stosownie do § 16 ust. 1 umowy Spółki, Zarząd Spółki składał się z 1 do 6 osób, a liczbę członków Zarządu określał organ powołujący Zarząd. Zgodnie z § 24 ust. 1 tej umowy, RN składała się z 3 do 12 członków powołanych przez Zgromadzenie Wspólników.

⁹ Wcześniej, dnia 20 listopada 2013 r. RN delegowała swojego członka Adama Siwka do wykonywania czynności Prezesa Zarządu na okres trzech miesięcy. Na Wiceprezesa Zarządu czwartej kadencji 29 marca 2012 r. została powołana Agnieszka Skarboń.

Wszystkie zmiany składu Zarządu zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Osoby pełniące funkcje członków Zarządu Spółki posiadały odpowiednie przygotowanie merytoryczne¹⁰ i spełniały wymogi dotyczące doświadczenia zawodowego określone przez RN¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 305, 310, 383 – 415)

RN przeprowadziła cztery postępowania kwalifikacyjne na stanowisko Prezesa Zarządu i trzy postępowania na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Pierwsze postępowanie na stanowisko Prezesa Zarządu wszczęto 20 listopada 2013 r., a następane: 23 maja 2014 r., 15 października 2015 r. i 7 stycznia 2016 r. - na stanowiska Prezesa i Wiceprezesa Zarządu. Postępowania te przeprowadzono zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego. Wszczęcie postępowań kwalifikacyjnych następowało w związku z zakończeniem kadencji lub złożenia rezygnacji przez osoby wykonujące czynności członka Zarządu. W okresie objętym kontrolą RN nie odwoływała członków Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza weryfikowała kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydatów zobowiązując ich, w trakcie prowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, do przedłożenia stosownych dokumentów, tj. kopii świadectw pracy oraz dyplomów ukończenia studiów.

Postępowania kwalifikacyjne wszczęte 15 października 2015 r. zakończono nie przeprowadzając rozmów kwalifikacyjnych i nie wybierając kandydatów na stanowiska Prezesa i Wiceprezesa Zarządu (uchwały RN nr 87/VI/2015 i 88/VI/2015 z 23 listopada 2015 r. w sprawie zakończenia postępowań kwalifikacyjnych na stanowisko Prezesa i Wiceprezesa Zarządu). W ww. uchwałach i protokole z posiedzenia RN nie wskazano przyczyn podjęcia takich decyzji. Wykonywanie czynności członków Zarządu powierzono członkom Rady Nadzorczej.

(dowód: akta kontroli str. 402 – 470)

W okresie objętym kontrolą RN składała się od trzech do sześciu członków, a jej skład zmieniał się kilkunastokrotnie. Zgromadzenie Wspólników Spółki¹² 29 czerwca 2012 r. powołało w skład piątej kadencji RN następujących jej członków: Marcina Świegockiego, Adama Siwka, Barbarę Dybek i Karola Kucha. W dniu 13 lutego 2013 r. ZW odwołało Barbarę Dybek z funkcji członka RN i powołało Alicję Jerka. W dniu 7 stycznia 2014 r. Adam Siwek złożył rezygnację w związku z powołaniem go na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki. Następnie, 29 stycznia 2014 r. zwiększono skład RN powołując kolejnego członka Annę Wrzesień-Berezowską. W dniu 9 marca 2015 r. ZW odwołało ze składu RN Marcina Świegockiego i powołało Monikę Domańską. W związku z upływem piątej kadencji RN, 30 czerwca 2015 r. ZW powołało następujących członków: Monikę Domańską, Annę Wrzesień-Berezowską, Alicję Jerka i Karola Kucha. W dniu 16 października 2015 r. do RN powołano kolejnego członka Aleksandrę Obońską, która 23 listopada 2015 r. złożyła rezygnację z tej funkcji. Zgromadzenie Wspólników powołało 20 listopada 2015 r. na członka RN Marka Wadowskiego, który 29 stycznia 2016 r. złożył rezygnację w związku z powierzeniem funkcji mu członka zarządu w innej spółce z udziałem Skarbu Państwa. Również 29 stycznia 2016 r. rezygnację złożyła Monika Domańska w związku z objęciem stanowiska Wiceprezesa Zarządu Spółki. W dniu 5 września 2016 r. odwołano z funkcji członka RN Annę Wrzesień-Berezowską i powołano Sławomira Józefa Kutylę, który złożył rezygnację z tej funkcji 20 października 2016 r. Zgromadzenie Wspólników odwołało 26 października 2016 r. ze składu RN

¹⁰ Członkowie Zarządu posiadali wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne z zakresu zarządzania lub rachunkowości.

¹¹ Rada Nadzorcza w prowadzonych postępowaniach kwalifikacyjnych określiła minimalny staż pracy wynoszący pięć lat, w tym rok na stanowiskach w statutowych organach spółek prawa handlowego.

¹² Zwane dalej „ZW”.

Karola Kucha i powołało trzech nowych jej członków: Piotra Zapadkę, Tomasza Kozińskiego i Jerzego Pacholca. W dniu 25 listopada 2016 r. ZW zwiększyło skład RN powołując kolejnego jej członka Monikę Stańczykowską i 30 grudnia 2016 r. kolejnych dwóch członków: Adama Skupę i Mateusza Bienioszka. Tego samego dnia odwołano Alicję Jerkę.

W podejmowanych uchwałach o odwołaniu ww. członków RN, ZW nie podawało uzasadnienia. Spółka nie posiadała dokumentacji dotyczącej przygotowania merytorycznego i doświadczenia zawodowego członków RN. Wszystkie zmiany składu Rady Nadzorczej zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

(dowód: akta kontroli str. 471 – 506)

W okresie objętym kontrolą wysokość wynagrodzenia członka RN nie przekraczała jednego przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego. Od listopada 2016 r. Przewodniczący RN otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1,1 krotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego. Poza wypłaconym wynagrodzeniem, członkom RN pokrywano koszty podróży na posiedzenia RN na podstawie przedstawionych biletów oraz oświadczeń dotyczących poniesionych kosztów przejazdu innymi środkami transportu.

Od stycznia 2014 r. do listopada 2016 r. wynagrodzenia członków Zarządu nie przekraczały sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, a wysokość świadczeń dodatkowych (udostępnienie lokalu mieszkalnego, korzystanie z samochodu służbowego¹³) nie przekraczała dwunastokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjętego dla ustalenia wynagrodzenia miesięcznego.

W dniu 5 grudnia 2016 r. z członkami Zarządu Spółka zawarła umowy o świadczenie usług zarządzania. Wysokość stałej części wynagrodzenia dla Prezesa Zarządu stanowiła dziewięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, a wysokość zmiennej części wynagrodzenia, uzależniona od stopnia realizacji celów zarządczych, do 50% sumy stałych wynagrodzeń (przy pełnej realizacji celów zarządczych)¹⁴. W odniesieniu do Wiceprezesa Zarządu wysokość stałej części wynagrodzenia, stanowiła ośmiokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, a wysokość zmiennej części wynagrodzenia, uzależniona od stopnia realizacji celów zarządczych, do 50% sumy stałych wynagrodzeń (przy pełnej realizacji celów zarządczych). Ustalona dla członków Zarządu wysokość stałej i zmiennej części wynagrodzenia była zgodna z art. 4 ust. 2 pkt 5 i ust. 5 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami¹⁵.

Ponadto, na podstawie zawartych umów o świadczenie usług zarządzania, członkom Zarządu przysługiwał zwrot wszelkich uzasadnionych i udokumentowanych kosztów wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem przewidzianych w umowie obowiązków, a także prawo do korzystania z samochodu służbowego (roczny limit kosztów paliwa – 15,0 tys. zł brutto) oraz telefonu

¹³ Członkowie Zarządu nie korzystali z innych świadczeń dodatkowych, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

¹⁴ RN po zakończeniu roku obrotowego dokonuje oceny realizacji celów zarządczych przez członka Zarządu. Część zmienna wynagrodzenia przysługuje po zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania finansowego oraz udzieleniu członkowi Zarządu absolutorium z wykonania obowiązków.

¹⁵ Spółka w 2016 r. spełniała przesłanki określone w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. b i c ww. ustawy.

komórkowego i komputera (roczny limit kosztów telekomunikacyjnych – 2,0 tys. zł netto) stanowiących mienie Spółki, w zakresie niezbędnym do wykonywania umowy. Do dnia 30 czerwca 2017 r. wysokość wypłaconych członkom Zarządu wynagrodzeń nie przekraczała limitów określonych w umowach o świadczenie usług zarządzania.

(dowód: akta kontroli str. 507 – 627)

Członkowie Zarządu Spółki przestrzegali ograniczeń wynikających z art. 4 i 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej. Członkowie Zarządu Spółki zasiadali w radach nadzorczych w jednej lub dwóch spółkach zależnych.

(dowód: akta kontroli str. 633 – 635)

1.2. Wykonywanie przez reprezentantów Skarbu Państwa obowiązków w Spółce

Opis stanu faktycznego

Rada Nadzorcza sprawowała nadzór nad działalnością Spółki *in gremio* bez dzielenia obszarów nadzoru pomiędzy swoich członków oraz bez powoływania odrębnych komitetów.

(dowód: akta kontroli str. 644 – 648)

Pismem z 15 stycznia 2015 r. Radca Ministra w Ministerstwie Skarbu Państwa zwrócił się do RN Spółki z prośbą o przeprowadzenie audytu kosztów funkcjonowania Spółki w 2014 r. w szczególności w zakresie usług obcych, a także dokonania oceny: wykonania planu finansowo-rzeczowego Spółki za 2014 r., jej aktualnej sytuacji finansowej i majątkowej oraz działań Zarządu w zakresie gospodarowania kluczowymi aktywami Spółki w 2014 r.

Rada Nadzorcza realizując wniosek Rady Ministra, zleciła podmiotowi zewnętrznemu wykonanie audytu kosztów usług obcych, a w pozostałej części samodzielnie przeprowadziła analizy na podstawie otrzymanych od Zarządu materiałów. Wyniki przeprowadzonego audytu oraz wykonanych analiz Przewodniczący RN przedstawił Radcy Ministra pismem z 6 marca 2015 r. W ww. dokumentach nie wykazano nieprawidłowości, a jedynie uchybienia odnoszące się do odstępstw od procedur wewnętrznych Spółki, np. w zakresie dekretacji niektórych dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 649 – 776)

Rada Nadzorcza dokonywała oceny sprawozdań Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdań finansowych za lata 2014-2016, opiniując je pozytywnie. Zgromadzenie Wspólników terminowo, tj. do 30 czerwca następnego roku, zatwierdzało ww. sprawozdania, a także podejmowało uchwały o podziale zysku/pokryciu straty oraz udzielało członkom RN i Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 777 – 851)

W zakresie przeprowadzania przez RN analizy celowości zaangażowania kapitałowego Spółki, Wiceprezes Zarządu i Prokurent wyjaśniły, że została ona przeprowadzona przy opiniowaniu *Strategii na lata 2016-2020 Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o.o.*, w listopadzie 2016 r. W ramach diagnozy Spółki wyodrębnione zostały aktywa z potencjałem wzrostu oraz aktywa uznane wówczas za tracące wartość - głównie w związku ze spadkiem wartości akcji spółek notowanych na giełdzie. Dokonano analizy potencjału aktywów nieruchomościowych. Ponadto wskazały, że Zarząd przedkłada ZW, opiniowane przez RN, informacje kwartalne z realizowanych projektów restrukturyzacyjno-inwestycyjnych dotyczących spółek zależnych. Jak podały dalej, Zarząd przed

podjęciem decyzji o zaangażowaniu kapitałowym Spółki każdorazowo występuje do RN o opinię dotyczącą planowanego zaangażowania, a następnie do ZW o wyrażenie zgody, przedstawiając dokumenty potwierdzające celowość i rynkowość zaangażowania kapitałowego Spółki.

Zarząd Spółki realizował uchwały RN oraz uchwały ZW.

(dowód: akta kontroli str. 644 – 648)

W okresie objętym kontrolą trzykrotnie zmieniano postanowienia umowy Spółki. Pierwsze dwie zmiany związane były z podwyższeniem kapitału zakładowego, a trzecia, dotyczyła głównie zmian związanych z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹⁶ oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

(dowód: akta kontroli str. 281 – 382)

W ramach czynności dotyczących zbycia nieruchomości lub zorganizowanych części majątku, Spółka 20 stycznia 2017 r. sprzedała wszystkie udziały Szczecińskiego Parku Przemysłowego Sp. z o.o.¹⁷, w której była jedynym udziałowcem, na rzecz MARS Fundusz Inwestycyjny Zamknięty za kwotę 101 500,0 tys. zł. Sprzedaż została poprzedzona sporządzeniem operatu szacunkowego przez rzeczoznawcę majątkowego z 5 sierpnia 2016 r.¹⁸ oraz analizą wartości udziałów SPP przeprowadzoną przez dwa podmioty zewnętrzne. Według pierwszego podmiotu, wartość udziałów SPP obliczona metodą skorygowanych aktywów netto stanowiła kwotę 124 780,3 tys. zł, natomiast wg drugiego podmiotu - obliczona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych mieściła się w przedziale od 87 789,0 tys. zł do 113 376,0 tys. zł.

W uzasadnieniu wniosku skierowanego do ZW o wyrażenie zgody na sprzedaż SPP, Spółka podała, że potencjał majątku o ściśle wyspecjalizowanej charakterystyce (majątek po byłej Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o.) nie jest wykorzystywany w obecnej formule zarządzania, a w celu odbudowy możliwości produkcyjnych niezbędne jest poniesienie znacznych nakładów przewyższających możliwości finansowe Spółki. Ponadto, odbudowanie trwałej zdolności do konkurencyjności na rynku wymaga posiadania przez SPP lub Spółkę know how branży budownictwa jednostek pływających. Wskazano, że projekt zbycia udziałów SPP skorelowany jest z transakcją nabycia obligacji wyemitowanych przez Polimex Mostostal S.A.

ZW wyraziło zgodę na sprzedaż SPP w kwocie nie niższej niż 101 500,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 852 – 947)

Ponadto 21 sierpnia 2015 r. Spółka darowała Gminie Szczecin prawa użytkowania wieczystego gruntu dwóch działek wraz z własnością znajdujących się na tych działkach budynków (część dawnej Stoczni Szczecin, miejsce podpisania Porozumienia Szczecińskiego) z zastrzeżeniem wykorzystania ich na cele związane z upamiętnieniem Porozumienia Szczecińskiego, a w szczególności umożliwienie zorganizowania muzeum upamiętniającego to wydarzenie bądź innej instytucji służącej upamiętnieniu tych wydarzeń, ich badaniu i popularyzacji, a także badaniu historii stoczni i gospodarki morskiej oraz planowania i rozwoju regionu.

(dowód: akta kontroli str. 948 – 961)

¹⁶ Dz. U. z 2016 r., poz. 2259 ze zm.

¹⁷ Zwanego dalej „SPP”.

¹⁸ Wartość rynkowa prawa użytkowania wieczystego gruntu, prawa własności budynków i budowli, urządzeń technicznych (surnice i żurawie) posadowionych na gruncie stanowiła kwotę 124 342,8 tys. zł (w przypadku szybkiej, jednorazowej sprzedaży całości w kwocie 105 691,4 tys. zł).

Nie wystąpiły przypadki rozwiązania umów z długoletnimi kontrahentami. Spółka nie zawierała umów sponsoringowych, natomiast zlecała wykonanie usług doradczych i promocyjnych. Na usługi związane z promocją Spółki (wykonanie grafik reklamowych, fotografii, banerów, druków, kalendarzy, notatników i gadżetów z logo Spółki), w okresie objętym kontrolą poniesiono koszty w łącznej wysokości 142,8 tys. zł netto, z tego: w 2014 r. 21,9 tys. zł netto, w 2015 r. 99,9 tys. zł netto, w 2016 r. 0,5 tys. zł netto, a w I połowie 2017 r. 20,5 tys. zł netto.

W analizowanym okresie koszty z tytułu zleconych przez Spółkę usług doradczych stanowiły kwotę 10 694,6 tys. zł netto, z tego: w 2014 r. 1 155,9 tys. zł netto, w 2015 r. 4 288,3 tys. zł netto, w 2016 r. 3 836,9 tys. zł netto i w I połowie 2017 r. 1 413,5 tys. zł netto. Świadczone na rzecz Spółki usługi doradcze dotyczyły głównie wykonania raportów *due diligence*, biznes planów, opinii i ekspertyz (prawnych, finansowych, podatkowych) w zakresie planowanych do realizacji przez Spółkę projektów. Zwiększone koszty w 2015 r. i 2016 r. związane były z realizacją projektu dotyczącego utworzenia Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. w Katowicach¹⁹ i objęciem udziałów w jej kapitale zakładowym.

(dowód: akta kontroli str. 177 – 178, 681 – 707, 962 – 1013)

W okresie objętym kontrolą Spółka nie utworzyła spółek zależnych, natomiast obejmowała i nabywała akcje/udziały w innych podmiotach. Spółka w 2014 r. objęła udziały, podwyższając kapitał zakładowy SPP o kwotę 102 059,8 tys. zł²⁰ (Spółka była jedynym wspólnikiem SPP). Wartość kapitału zakładowego po dokapitalizowaniu stanowiła kwotę 102 079,8 tys. zł. Ponadto, Spółka objęła udziały w kapitale zakładowym PGG o łącznej wartości 540 000,0 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2017 r.), co przedstawiono w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego.

W ramach nabycia, Spółka zakupiła w 2016 r. akcje Wałbrzyskich Zakładów Koksowniczych „Victoria” S.A. o wartości 220 000,0 tys. zł (58,4% w kapitale zakładowym) oraz w 2014 r. akcje Torpol S.A. w Poznaniu o wartości 69 828,8 tys. zł (38% w kapitale zakładowym). Celem zakupu akcji pierwszej spółki było uzyskanie rynkowego zwrotu z inwestycji w pięcioletnim horyzoncie czasowym i otrzymywanie dywidendy²¹, a w odniesieniu do drugiej, zwiększenie wartości akcji spółki²² i otrzymywanie dywidendy²³.

Spółka otrzymała zgodę ZW na ww. objęcia i nabycia akcji/udziałów.

(dowód: akta kontroli str. 630 – 632, 933 – 947, 1014 – 1026)

W okresie objętym kontrolą w organach spółek zależnych zasiadali członkowie Zarządu Spółki, jak również jej pracownicy (17 osób). Powołanie tych osób związane było z pełnieniem nadzoru nad spółkami zależnymi, w tym uzyskiwanie informacji oraz monitorowanie wyników ich działalności. Od 2017 r. członkowie Zarządu Spółki nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka RN w spółkach zależnych.

(dowód: akta kontroli str. 633 – 635)

¹⁹ Zwanej dalej „PGG”.

²⁰ Wkład pieniężny w kwocie 7 871,6 tys. zł, wkład niepieniężny (majątek po byłej Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o., nabyty w ramach postępowania kompensacyjnego) o wartości 94 188,2 tys. zł.

²¹ Spółka otrzymała dywidendę za 2016 r. w kwocie 5 839,7 tys. zł.

²² W 2014 r. Torpol S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych SA. W Warszawie. W dniu zakupu cena jednej akcji wyniosła 8,00 zł, na dzień 5 września 2017 r. 12,03 zł.

²³ Za 2014 r. Spółka otrzymała dywidendę w kwocie 4 364,3 tys. zł, za 2015 r. 6 022,7 tys. zł, a za 2016 r. otrzymała dywidendę w kwocie 3 840,6 tys. zł.

1.3.Strategia Spółki i jej realizacja

Rada Nadzorcza uchwałą z 25 kwietnia 2014 r. pozytywnie zaopiniowała, przedstawioną przez Zarząd Spółki, *Strategię działalności Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o.o. na lata 2014-2020*. Przedmiotowa Strategia obejmowała kluczowe obszary działalności Spółki, tj. działalność inwestycyjno-restrukturyzacyjną, jednak do wyznaczonych celów nie określono mierników ich realizacji. W Strategii wskazano, że cele krótkoterminowe dotyczyć będą bieżących projektów, a podjęte działania związane będą z uregulowaniem kwestii prawnych w spółkach zależnych dotyczących m.in. dochodzenia praw wynikających z wierzytelności oraz unormowania stanu prawnego nieruchomości. Określone w Strategii cele zostały ujęte w sposób ogólny, a ich realizacja nie została przedstawiona w horyzoncie czasowym. Strategię opracowano własnymi siłami. W 2015 r. Zarząd Spółki przystąpił do opracowania nowej strategii przedstawiając RN do zaopiniowania *Założenia do strategii działalności Spółki na lata 2015-2020*, które zostały pozytywnie zaopiniowane 29 października 2015 r. Następnie, 18 listopada 2016 r. Zarząd zwrócił się do RN z wnioskiem o zaopiniowanie nowej strategii. W dniu 21 listopada 2016 r. RN pozytywnie zaopiniowała *Strategię na lata 2016-2020 Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o. o.*

Prezes i Wiceprezes Zarządu Spółki wyjaśniły, że poprzednia Strategia była dokumentem o charakterze bardzo ogólnym, bez określenia sposobów realizacji celów i harmonogramu. W styczniu 2016 r. Zarząd, po analizie możliwości kierunków rozwoju i zasobów finansowych²⁴, podjął decyzję o opracowaniu nowej strategii w celu wykorzystania nowych opcji inwestycyjnych. Nowa Strategia pozycjonuje Spółkę jako podmiot o zakresie działalności łączącej działalność inwestycyjną prowadzoną na zasadach analogicznych jak towarzystwo funduszy inwestycyjnych i fundusze *private equity* z działalnością restrukturyzacyjną.

(dowód: akta kontroli str. 1048 – 1167, 1180 – 1184)

Opracowanie Strategii z 2016 r. Zarząd Spółki zlecił podmiotowi zewnętrznemu, a koszty jakie poniosła Spółka z tego tytułu wyniosły 60,3 tys. zł brutto. Przedmiotowa Strategia obejmowała kluczowe obszary działalności Spółki²⁵, przedstawiono m.in. diagnozę i strategię działalności oraz określono cele operacyjne do realizacji w ustalonym horyzoncie czasowym. Do celów tych zaliczono:

- 1) przebudowę systemu zarządzania w Spółce (nowy ład korporacyjny²⁶, powołanie niezależnego komitetu inwestycyjnego, ustalenie procedur inwestycyjnych, wypracowanie procedur zarządzania ryzykiem inwestycyjnym) – termin realizacji: sierpień 2017 r.,
- 2) zbycie akcji spółki Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie celem uwolnienia środków na nowe inwestycje w instrumenty wierzytelności – termin realizacji: luty 2017 r.,
- 3) zbycie projektów nieruchomościowych w Szczecinie celem uwolnienia środków na nowe inwestycje – termin realizacji: kwiecień 2017 r.,
- 4) przeprowadzenie konwersji obligacji PGG na udziały w jej kapitale własnym – termin realizacji: kwiecień 2017 r.,
- 5) w ramach części wolnych środków nabycie aktywów udziałowych i dłużnych do portfela zrównoważonego – termin realizacji: lipiec 2017 r.,
- 6) zbudowanie i wdrożenie systemu inwestycji w wierzytelności i środki trwałe oraz instrumenty dłużne uzupełnione inwestycjami w udziały/akcje spółek

²⁴ W listopadzie i grudniu 2015 r. dokapitalizowano Spółkę łącznie o kwotę 1 162 716,5 tys. zł.

²⁵ Działalność inwestycyjna w instrumenty udziałowe, dłużne, nieruchomości i wierzytelności oraz działalność restrukturyzacyjną powiązana z możliwością finansowania tych działań.

²⁶ W tym: wdrożenie nowego regulaminu Zarządu i RN.

- przewidzianych do restrukturyzacji w kwocie nie mniejszej niż 400 000,0 tys. zł – termin do realizacji: marzec 2018 r.,
- 7) rozdzielanie nieruchomości produkcyjnych i nieprodukcyjnych Walcowni Rur „Jedność” Sp. z o.o. i Walcownia Rur „Silesia” S.A. – termin realizacji: wrzesień 2018 r.,
 - 8) przygotowanie Walcowni Rur „Silesia” S.A. do sprzedaży – termin realizacji: czerwiec 2019 r.,
 - 9) uruchomienie sprzedaży usług restrukturyzacyjnych i zarządczych – termin realizacji: wrzesień 2018 r.,
 - 10) przeprowadzenie badania zainteresowania inwestorów zewnętrznych udziałem w realizacji strategii dynamicznego rozwoju – termin realizacji: wrzesień 2020 r.

(akta kontroli str. 1180 – 1167, 1170 – 1179)

Spółka realizowała Strategię z 2016 r. Wymienione w poz. nr: 2, 3, 4 i 5 cele zostały zrealizowane. Spółka we wrześniu i listopadzie 2016 r. zbyła w całości akcje Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., a w styczniu 2017 r. udziały SPP i zawarła przedwstępne umowy sprzedaży nieruchomości położonych w Szczecinie²⁷. W listopadzie 2016 r. i w lutym 2017 r. przeprowadzono konwersję obligacji PGG o łącznej wartości 111 111,0 tys. zł na udziały w jej kapitale własnym (Spółka złożyła oświadczenie o objęciu nowych udziałów PGG i jednocześnie złożyła dyspozycję umorzenia obligacji, strony podpisały także umowę o wzajemnym potrąceniu wierzytelności). W ramach celu ujętego w poz. nr 5, Spółka w czerwcu 2017 r. nabyła kolejne, nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym PGG o łącznej wartości 140 000,0 tys. zł.

Natomiast cel operacyjny wymieniony w poz. nr 1 - *Przebudowa systemu zarządzania w Spółce*, do 31 sierpnia 2017 r. nie został zrealizowany. Prezes i Wiceprezes Zarządu Spółki wyjaśniły, że opracowano projekty nowych regulaminów: Zarządu i RN, które zostaną przedłożone RN na planowanym posiedzeniu we wrześniu 2017 r. W lipcu 2017 r. Spółka zatrudniła audytora, posiadającego uprawnienia biegłego rewidenta, którego zadaniem było m.in. identyfikacja ryzyk związanych z działalnością Spółki, a w oparciu o wypracowane obszary występowania ryzyka, opracowanie i realizacja planu kontroli. Następstwem tych działań będzie wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie dokumentu zawierającego procedury zarządzania ryzykiem. Jak podały dalej, w trakcie wdrażania przedmiotowej Strategii zmieniły się uwarunkowania prawne działania Spółki. W dniu 16 grudnia 2016 r. została uchwalona ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym, która wprowadza m.in. zmiany polegające na rozszerzeniu katalogu spraw podlegających konieczności uzyskania zgody ZW. Jednocześnie Minister Energii przyjął nowe *Standardy nadzoru właścicielskiego*. W związku z wejściem nowych przepisów po opracowaniu Strategii, Zarząd wstrzymał niektóre działania przewidziane w Strategii, których rezultatem miało być powołanie komitetu inwestycyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 630 – 632, 1168 – 1169, 1180 – 1184, 1197 – 1219, 1220 – 1223, 1306 – 1367, 1688 – 1694)

Wiceprezes Zarządu i Prokurent wyjaśniły, że w Spółce stosowane są zasady społecznej odpowiedzialności biznesu²⁸, jednak nie zostały kompleksowo ujęte w formie oficjalnego dokumentu. Jak podały dalej, praktyki i standardy CSR stosowane są w Spółce w trzech obszarach: [1] ład korporacyjny, [2] działania marketingowe związane z postrzeganiem Spółki (rozwój lokalny, dbałość

²⁷ Umowy sprzedaży miały zostać zawarte po ustanowieniu służebności gruntowych.

²⁸ Zwane dalej „CSR”.

o otoczenie, dialog społeczny), [3] prawa pracownicze (rozwój pracowników, miejsce pracy). W ramach pierwszego obszaru Spółka opracowała *Zasady nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem kapitałowym Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o.o.* Dokument ten stanowi zbiór wytycznych odnośnie sposobu sprawowania nadzoru właścicielskiego względem spółek, w których Spółka wykonuje prawa z akcji lub udziałów. Ponadto wskazały, że w Spółce obowiązuje: Strategia Spółki na lata 2016-2020, Polityka inwestycyjna Spółki do 2020 r., a także regulaminy i regulacje korporacyjne o charakterze wewnętrznym dotyczące kompetencji poszczególnych organów Spółki. W ramach drugiego obszaru stosowania CSR wskazały na projekty zrealizowane w latach 2015-2016, w tym dotyczący przekazania Gminie Szczecin tzw. *historycznej stołówki* – miejsce podpisania Porozumień Sierpniowych w Szczecinie. Nieruchomości zostały darowane przez Spółkę z zastrzeżeniem wykorzystania ich wyłącznie na cele związane z upamiętnieniem Porozumienia Szczecińskiego, a w szczególności zorganizowanie muzeum upamiętniającego to wydarzenie bądź umieszczenie w tym miejscu instytucji służącej upamiętnieniu tych wydarzeń, ich badaniu i popularyzacji, a także badaniu historii stoczni i gospodarki morskiej oraz planowania i rozwoju regionu. Natomiast w ramach trzeciego obszaru podały, że Spółka inwestuje w pracowników poprzez możliwość podnoszenia ich kwalifikacji (kursy, szkolenia, studia). W Spółce obowiązują regulacje dotyczące praw pracowniczych, takie jak: regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, regulamin pracy, regulamin wynagradzania. Ponadto, Spółka wspiera aktywność fizyczną pracowników poprzez dofinansowanie do systemu Benefit, jak również dofinansowuje pakiety zdrowotne. Spółka przystąpiła do pracowniczego programu emerytalnego. W zakresie korzyści jakie odniosła Spółka dzięki stosowaniu CSR, wskazały na wsparcie wizerunkowe – ukierunkowane na pozytywne postrzeganie Spółki przez Właściciela oraz otoczenie społeczne i biznesowe. Wskazały również na wzrost zaangażowania i poziomu lojalności pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 644 – 648)

Ocena cząstkowa

Członkowie RN i Zarządu monitorowali wyniki działalności Spółki, a Zarząd realizował przyjętą w 2016 r. Strategię działalności Spółki na lata 2016-2020. Wysokość przyznanych wynagrodzeń członkom organów Spółki nie przekraczała limitów określonych w przepisach ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi oraz ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Członkowie Zarządu przestrzegali przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej. RN przeprowadziła postępowania kwalifikacyjne na stanowiska członków Zarządu zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie postępowania kwalifikacyjnego, a określone przez RN kryteria doboru kandydatów były przestrzegane.

2. Wyniki działalności Spółki

2.1. Sytuacja ekonomiczno-finansowa Spółki

Opis stanu faktycznego

W latach 2014-2016 wartość aktywów ogółem Spółki systematycznie wzrastała, przy czym znaczną dynamikę wzrostu odnotowano w 2015 r. (wzrost o 1 103 700,9 tys. zł, tj. o 167,7%), co było związane głównie ze wzrostem inwestycji długoterminowych (przede wszystkim aktywów finansowych). Na koniec 2016 r. wartość aktywów ogółem Spółki stanowiła kwotę 1 800 269,5 tys. zł²⁹. Wzrost wartości inwestycji długoterminowych wynikał głównie z objęcia, posiadanych

²⁹ Na koniec 2014 r. wartość aktywów ogółem stanowiła kwotę 658 030,4 tys. zł, a na koniec 2015 r. 1 761 731,3 tys. zł.

wcześniej przez Skarbu Państwa akcji, o łącznej wartości 1 205 643,5 tys. zł, następujących spółek: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. w Warszawie i Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. w Warszawie, w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki w formie wkładu niepieniężnego.

W analizowanym okresie udział aktywów trwałych w sumie bilansowej Spółki kształtował się na poziomie 34,5% – 92,8%, przy czym od 2015 r. wynosił on powyżej 90%. Na koniec 2016 r. wartość aktywów trwałych wyniosła 1 622 130,7 tys. zł³⁰. Największą część w aktywach trwałych, jak również w sumie bilansowej Spółki, stanowiły inwestycje długoterminowe, ich udział w aktywach trwałych kształtował się na wysokim poziomie 96,1% – 99,5%, a w sumie bilansowej Spółki na poziomie 54,5% – 89,8%. Największy ich wzrost odnotowano w 2015 r. (wzrost o 1 223 514,5 tys. zł, tj. o 341,5%). Na koniec 2016 r. wartość inwestycji długoterminowych Spółki stanowiła kwotę 1 575 002,7 tys. zł³¹.

Udział pozostałych składników majątkowych, wg kategorii sprawozdawczych, w sumie bilansowej Spółki przedstawiał się następująco: inwestycje krótkoterminowe na poziomie 40,4% na koniec 2014 r. do 8,0% na koniec 2016 r., a należności krótkoterminowe 4,8% na koniec 2014 r. do 1,9% na koniec 2016 r. (w odniesieniu do należności krótkoterminowych zaobserwowano tendencję spadkową). Na koniec 2016 r. wartość inwestycji krótkoterminowych stanowiła kwotę 143 368,2 tys. zł³², a należności krótkoterminowych 34 208,4 tys. zł³³. Natomiast udział wartości niematerialnych i prawnych, należności długoterminowych, zapasów oraz długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych w sumie bilansowej Spółki był niewielki, poniżej 1%.

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280, 1233 – 1264)

Źródłem finansowania majątku Spółki był przede wszystkim kapitał własny. W latach 2014-2016 jego udział w sumie bilansowej Spółki kształtował się na wysokim poziomie 87,9% – 99,4%, przy czym poniżej 98% tylko w 2015 r. Na koniec 2016 r. wartość kapitału własnego stanowiła kwotę 1 789 094,8 tys. zł³⁴.

W ramach kapitału własnego największą część stanowił kapitał podstawowy (zakładowy), który kształtował się na poziomie 76,2% – 96,3%, a w sumie bilansowej Spółki 74,8% – 94,3%. Na koniec 2016 r. Spółka posiadała: kapitał podstawowy o wartości 1 697 693,0 tys. zł (94,9% kapitału własnego), kapitał zapasowy o wartości 64 458,9 tys. zł (3,6% kapitału własnego), kapitał z aktualizacji wyceny o wartości 287,6 tys. zł (0,02% kapitału własnego), wypracowany zysk netto o wartości 31 439,0 tys. zł (1,3% kapitału własnego), a odpis z zysku netto w ciągu roku obrotowego stanowił kwotę (-) 4 783,7 tys. zł.

W analizowanym okresie ZW dokonało podwyższenia kapitału zakładowego Spółki. W 2015 r. kapitał ten zwiększono o kwotę 1 000 000,0 tys. zł, a w 2016 r. o 205 643,5 tys. zł. Dokapitalizowanie Spółki odbyło się poprzez utworzenie nowych udziałów w łącznej liczbie 2 411 287 o wartości 500,00 zł każdy, które to udziały zostały objęte przez Skarb Państwa w zamian za aport wniesionych przez Skarb Państwa akcji trzech spółek: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.,

³⁰ Na koniec 2014 r. wartość aktywów trwałych stanowiła kwotę 360 058,8 tys. zł, a na koniec 2015 r. 1 635 467,9 tys. zł.

³¹ Kwotę tą stanowiły posiadane przez Spółkę: udziały i akcje o wartości 1 143 384,7 tys. zł, inne papiery wartościowe o wartości 344 444,0 tys. zł oraz nieruchomości o wartości 87 174,0 tys. zł. Na koniec 2014 r. wartość inwestycji długoterminowych stanowiła kwotę 358 314,8 tys. zł, a na koniec 2015 r. 1 581 829,3 tys. zł.

³² Na koniec 2014 r. wartość inwestycji krótkoterminowych stanowiła kwotę 266 147,8 tys. zł, a na koniec 2015 r. 74 848,0 tys. zł.

³³ Na koniec 2014 r. wartość należności krótkoterminowych stanowiła kwotę 31 753,3 tys. zł, a na koniec 2015 r. 49 749,9 tys. zł.

³⁴ Na koniec 2014 r. wartość kapitału własnego stanowiła kwotę 645 822,3 tys. zł, a na koniec 2015 r. 1 549 178,2 tys. zł.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. i Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. Nadwyżkę wartości godziwej wniesionego aportu ponad wysokość podwyższenia kapitału zakładowego, tzw. *agio*, przekazano na kapitał zapasowy, w 2015 r. w kwocie 162 716,5 tys. zł, a w 2016 r. 9 441,7 tys. zł³⁵. W wyniku dokapitalizowania Spółki kapitał własny zwiększył się o kwotę 1 377 801,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280, 1233 – 1264)

Dokapitalizowanie pozwoliło Spółce przystąpić do realizacji projektu inwestycyjnego polegającego na zakupie obligacji Kompani Węglowej S.A.³⁶, a następnie objęciu udziałów w kapitale zakładowym PGG. W okresie od grudnia 2015 r. do lutego 2016 r. Spółka zakupiła obligacje KW o łącznej wartości 700 000,0 tys. zł. W kwietniu 2016 r. dokonano zamiany obligacji KW o wartości nominalnej 288 889,0 tys. zł na 2 888 890 udziałów w kapitale zakładowym PGG, następnie w maju 2016 r. PGG wykupiła obligacje o wartości nominalnej 300 000,0 tys. zł, a w odniesieniu do pozostałych obligacji o wartości nominalnej 111 111,0 tys. zł Spółka przystąpiła do programu emisji obligacji PGG i objęcia obligacji partycypacyjnych (przystąpienie Spółki do programu nastąpiło poprzez konwersję obligacji KW na obligacje partycypacyjne o tej samej wartości nominalnej). W listopadzie 2016 r. Spółka objęła 666 670 nowych udziałów w kapitale zakładowym PGG w zamian za obligacje o wartości nominalnej 66 667,0 tys. zł, a w lutym 2017 r. objęła 444 440 nowych udziałów w kapitale zakładowym PGG w zamian za obligacje o wartości nominalnej 44 444,0 tys. zł. Następnie, w czerwcu 2017 r. Spółka objęła w zamian za wkład pieniężny kolejne, nowe udziały (1 400 000 szt.) w kapitale zakładowym PGG o wartości nominalnej 140 000,0 tys. zł. W wyniku tych działań Spółka nabyła 5 400 000 udziałów w kapitale zakładowym PGG o łącznej wartości 540 000,0 tys. zł, co stanowi 14,93% jej kapitału zakładowego. W związku z realizowanym projektem Spółka otrzymała marżę, tj. prowizję i odsetki, za wykup obligacji w łącznej kwocie 21 003,7 tys. zł oraz poniosła koszty z tytułu zaciągnięcia zobowiązań (kredyt bankowy) w celu zakupu obligacji oraz objęcia udziałów w kapitale zakładowym PGG na łączną kwotę 9 117,7 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2017 r.). Ponadto, Spółka poniosła koszty z tytułu zleconych usług doradczych związanych z realizacją projektu.

(dowód: akta kontroli str. 1220 – 1223, 1283, 1296, 1303 – 1305, 1688 – 1694)

W latach 2014-2016 kapitał obcy stanowił niewielki udział w sumie bilansowej Spółki, tj. 0,6% – 12,1%, przy czym powyżej 12% tylko w 2015 r. W analizowanym okresie udział zobowiązań krótkoterminowych i rozliczeń międzyokresowych w sumie bilansowej Spółki kształtował się poniżej 1%. Na koniec 2016 r. wartość zobowiązań krótkoterminowych stanowiła kwotę 4 834,8 tys. zł³⁷. Udział rezerw w sumie bilansowej Spółki kształtował się w przedziale 0,3% – 1,2%, przy czym od 2015 r. 0,3%. Na koniec 2016 r. wartość utworzonych rezerw na zobowiązania stanowiła kwotę 5 570,2 tys. zł³⁸ i była to głównie rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Tylko w 2015 r. udział zobowiązań długoterminowych w sumie bilansowej Spółki przewyższał wartość 1% i stanowił 11,4%. W 2014 r. Spółka nie posiadała zobowiązań długoterminowych, a na koniec 2016 r. wartość zobowiązań długoterminowych stanowiła kwotę 114,6 tys. zł³⁹ (0,01% udziału w sumie bilansowej Spółki).

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280)

³⁵ W 2014 r. Spółka nie posiadała kapitału zapasowego, na koniec 2015 r. wartość kapitału zapasowego stanowiła kwotę 168 990,6 tys. zł, a na koniec 2016 r. 64 458,9 tys. zł.

³⁶ Zwanej dalej „KW”.

³⁷ Na koniec 2014 r. wartość zobowiązań krótkoterminowych stanowiła kwotę 3 860,2 tys. zł, a na koniec 2015 r. 5 917,9 tys. zł.

³⁸ Na koniec 2014 r. wartość rezerw na zobowiązania stanowiła kwotę 7 649,1 tys. zł, a na koniec 2015 r. 5 829,3 tys. zł.

³⁹ Na koniec 2015 r. wartość zobowiązań długoterminowych stanowiła kwotę 200 000,0 tys. zł.

W 2014 r. Spółka osiągnęła przychody ogółem w wysokości 56 559,6 tys. zł, w 2015 r. 48 670,3 tys. zł, a w 2016 r. 130 954,9 tys. zł. W latach 2015-2016 działalność finansowa przyniosła Spółce największe przychody, w 2015 r. na poziomie 23 993,4 tys. zł, a w 2016 r. 67 468,7 tys. zł (głównie dywidendy i udziały w zyskach oraz zysk ze zbycia aktywów finansowych). W tym okresie przychody ze sprzedaży stanowiły, odpowiednio: 21 260,2 tys. zł i 35 331,8 tys. zł, a przychody z pozostałej działalności operacyjnej: 3 416,7 tys. zł i 28 154,4 tys. zł. Udział przychodów z działalności finansowej w przychodach ogółem Spółki, w latach 2015- 2016, mieścił się w przedziale 49,3% – 51,5%. Tylko w 2014 r. podstawowa działalność operacyjna przyniosła Spółce największe przychody, w kwocie 31 755,7 tys. zł (56,1% przychodów ogółem), podczas gdy osiągnięte przychody z pozostałej działalności operacyjnej stanowiły kwotę 13 704,9 tys. zł, a przychody finansowe 11 099,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280)

W 2014 r. Spółka poniosła koszty ogółem w wysokości 44 499,9 tys. zł, w 2015 r. 297 971,0 tys. zł, a w 2016 r. 90 727,1 tys. zł. W latach 2015 – 2016 wśród kosztów ogółem Spółki największą grupę stanowiły koszty finansowe, w 2015 r. na poziomie 233 840,8 tys. zł, a w 2016 r. 66 577,5 tys. zł (wynikające głównie z aktualizacji wartości aktywów finansowych). Koszty działalności operacyjnej w tym okresie stanowiły, odpowiednio: 28 353,9 tys. zł i 23 986,5 tys. zł, a pozostałe koszty operacyjne: 35 776,3 tys. zł i 163,1 tys. zł. Udział kosztów finansowych w kosztach ogółem Spółki kształtował się w przedziale 73,4% – 78,5%. W 2014 r. największą grupę kosztów stanowiły koszty podstawowej działalności operacyjnej 30 360,6 tys. zł (68,2% kosztów ogółem), a następnie koszty finansowe 7 669,4 tys. zł (17,3% kosztów ogółem) i koszty z pozostałej działalności operacyjnej 6 469,9 tys. zł (14,5% kosztów ogółem).

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280)

Na koniec 2014 r. Spółka wypracowała zysk w kwocie 7 494,7 tys. zł, w 2015 r. poniosła stratę w wysokości 247 853,7 tys. zł, a w 2016 r. osiągnęła zysk na poziomie 31 438,9 tys. zł. Poniesiona przez Spółkę w 2015 r. strata wynikała głównie z odpisu aktualizującego wartość posiadanych akcji spółek notowanych na giełdzie (WIG-20): Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. i Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., otrzymanych na podwyższenie kapitału zakładowego.

W okresie objętym kontrolą Spółka nie wypłacała dywidend, a wypracowany zysk, pomniejszony o obowiązkowe wpłaty z zysku⁴⁰, ZW przeznaczało na kapitał zapasowy. Powstała w 2015 r. stratę pokryto z kapitału rezerwowego (133 880,4 tys. zł) i kapitału zapasowego (113 973,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280, 789, 797, 809, 841 – 842)

W latach 2014-2016 Spółka zatrudniała od 23 do 29 pracowników, z tego od 3 do 6 dyrektorów⁴¹. Większość pracowników wykonywała swoje obowiązki przypisane do działalności głównej (operacyjnej) Spółki, tj. od 22 do 28 osób, a tylko 1 pracownik do działalności pomocniczej (administracyjnej). Roczne koszty poniesione przez Spółkę z tytułu wynagrodzeń kształtowały się w przedziale od 2 432,5 tys. zł do 2 809,0 tys. zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie od 7,6 tys. zł do 8,6 tys. zł⁴².

(dowód: akta kontroli str. 1272 – 1273)

⁴⁰ Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r., poz. 286), Spółka była zobowiązana do wpłaty z zysku w wysokości 15% na rzecz budżetu państwa.

⁴¹ Liczba kadry kierowniczej wg stanu na dzień 31 grudnia: 2014 r. – 3 osoby, 2015 r. – 3 osoby i 2016 r. – 6 osób.

⁴² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w poszczególnych grupach pracowniczych kształtowało się następująco: członkowie Zarządu w 2014 r. – 20,3 tys. zł, w 2015 r. – 25,7 tys. zł, w 2016 r. – 25,1 tys. zł; kadra kierownicza (dyrektorzy, kierownicy działów) w 2014 r. – 14,9 tys. zł, w 2015 r. – 14,5 tys. zł, w 2016 r. – 14,3 tys. zł, pozostali pracownicy Spółki (specjaliści) w 2014 r. – 6,6 tys. zł, w 2015 r. – 5,6 tys. zł i w 2016 r. – 6,7 tys. zł.

W analizowanym okresie wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS) przedstawiał się następująco: w 2014 r. 4,4%, w 2015 r. Spółka poniosła stratę, a w 2016 r. 32,1%. Natomiast wskaźnik rentowności aktywów (ROA) w 2014 r. wyniósł 1,1%, a w 2016 r. 1,7%. Wskaźnik płynności bieżącej Spółki w latach 2014-2016 mieścił się w przedziale 21,3 – 77,2 (wobec normy 1,2 – 2,0). Spółka posiadała nadpłynność finansową, co związane było głównie z niskim poziomem zadłużenia przy jednocześnie wysokiej wartości inwestycji krótkoterminowych.

Spółka posiadała bardzo niski poziom zadłużenia aktywów (wskaźnik ogólnego zadłużenia), w analizowanym okresie kształtował się on w przedziale 0,006 – 0,12 (wobec normy 0,57 – 0,67), co wynikało z niskiego zaangażowania kapitału obcego. Przedstawione wyżej wartości wskaźników świadczą o korzystnej sytuacji majątkowo-finansowej Spółki. Wskaźnik wydajności na jednego zatrudnionego, mierzony jako relacja przychodów z całokształtu działalności do liczby zatrudnionych osób, w 2014 r. wyniósł 2 459,1 tys. zł, w 2015 r. 2 027,9 tys. zł, a w 2016 r. 4 515,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 274 – 280, 1272)

Nie wystąpiły przesłanki obligujące Zarząd do zgłoszenia wniosku o podjęcie decyzji co do dalszej działalności Spółki, o których mowa w art. 233 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁴³. Z uwagi na dobrą sytuację majątkowo-finansową Spółki, nie zachodziła potrzeba podejmowania działań naprawczych.

(dowód: akta kontroli str. 1274 – 1282)

2.2. Realizacja wniosków pokontrolnych z poprzedniej kontroli NIK

Opis stanu faktycznego

W 2009 r. Delegatura NIK w Krakowie przeprowadziła w Spółce kontrolę w zakresie sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa (P/08/051). W wystąpieniu pokontrolnym⁴⁴ skierowanym do Spółki NIK wniosła o opracowanie przez Zarząd korekty *Strategii działalności na lata 2006-2010* uwzględniającej dotychczasowy stopień realizacji poszczególnych zadań oraz zakres działalności Spółki przyjęty przez Zgromadzenie Wspólników.

W zakresie realizacji przedmiotowego wniosku ustalono, że 30 października 2009 r. Zarząd Spółki zwrócił się do RN o zaopiniowanie uchylecia przedmiotowej Strategii. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że „*przyjęte w Strategii cele w dużej części, z uwagi na okoliczności od Spółki niezależne, nie zostały dotychczas zrealizowane, zaś w znaczącym segmencie ich realizacja nie została w ogóle wdrożona. Z uwagi na powyższe, biorąc także pod uwagę okoliczność, iż TFS w chwili obecnej, z uwagi na znaczące zaangażowanie w szeroko pojęty projekt LOT, nie posiada wolnych środków finansowych, przyjęte w Strategii założenia nie mogą zostać uruchomione*”. W dniu 9 listopada 2009 r. RN podjęła uchwałę, w której pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu Spółki w sprawie uchylecia mocy obowiązującej *Strategii działalności Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o.o. na lata 2006-2010*. Realizację aktualnie obowiązującej Strategii przedstawiono w pkt 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 1028 – 1030)

Ocena cząstkowa

Spółka posiadała korzystną sytuację majątkowo-finansową, co było związane m.in. z niskim poziomem zaangażowania kapitału obcego, przy czym realizowana

⁴³ Dz. U. z 2016 r., poz. 1578 ze zm.

⁴⁴ Wystąpienie pokontrolne znak: LKR-41027-1/08 (P/08/051).

w ostatnich latach aktywna polityka inwestycyjna w projekty podwyższonego ryzyka – w sektorze górnictwym, uzależniona była od jej dokapitalizowania przez jedynego udziałowca, tj. Skarb Państwa.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁵, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 29 września 2017 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

⁴⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.